

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФАХОВА ПРАКТИКА

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фахова практика
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Шотурма Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	+380977695896
Е-mail викладача	nataliia.shoturma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативний, практична підготовка
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС (360 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/705bf9fceedf8d5d1ea9
Консультації	впродовж фахової практики
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Основною метою фахової виробничої практики є закріпити на практиці теоретичні знання з дисциплін спеціалізації, зорієнтуватися у виборі журналістської спеціалізації, вдосконалити фахову майстерність, з'ясувати які складові майстерності вимагають доопрацювання під керівництвом викладачів кафедри та наставників від бази практики. Виробнича фахова практика – це заключний етап практики студентів спеціальності 061 Журналістика, саме тому основне завдання цього етапу – дати можливість студентам спробувати себе в ролі журналіста, сформувані пріоритети щодо майбутнього працевлаштування, а також дати можливість створити авторський медійний продукт, що може мати подальшу реалізацію. Під час практики студент призначаються на посаду журналіста, беруть участь у роботі редакції (відвідують усі заходи, що розподіляються на конкретний відділ чи на конкретного журналіста), беруть участь у розробці й створенні нових медійних продуктів. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при отриманні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».</p> <p>Фахова практика проходить у одному з видів ЗМІ/організацій/підприємств на вибір студента.</p> <p>Крім того, фахова практика дає можливість студентам створити матеріали для творчого захисту бакалаврської роботи і зібрати емпіричний матеріал для кваліфікаційної наукової роботи.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою та цілями фахової виробничої практики є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • узагальнення набутого досвіду роботи у конкретному колективі і при виконанні професійних функцій і завдань; • вивчення стану предмета (об'єкта) дослідження у конкретних умовах; • проведення діяльності, спрямованої на удосконалення і завершення дипломної роботи: перевірка припущень, зібраних фактів, ілюстративного матеріалу, зроблених висновків; завершення роботи над творчим проектом (продуктом). <p>Основними завданнями фахової практики є:</p>	

- остаточне опрацювання вихідного матеріалу для виконання аналітичної і спеціальної частин дипломної роботи;
- опрацювання науково-методичної літератури і джерел щодо теми дослідження;
- пошукова робота в бібліотечних установах, у закладах і організаціях, що мають зв'язок із темою дипломного дослідження;
- остаточне оформлення результатів наукової (творчої) роботи та представлення її на кафедрі для попереднього захисту.

4. Загальні та фахові компетентності

Загальні та професійні компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність до самовираження національної культурної ідентичності та прояву поваги до української культури.

ЗК 3. Здатність до роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 4. Здатність діяти відповідально і свідомо, на засадах прав та свобод людини й громадянина, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність приймати ефективні рішення у професійній діяльності, працювати в команді та індивідуально/автономно.

ЗК 7. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 9. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ФК 1. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;

ФК 2. Здатність формувати інформаційний контент;

ФК 3. Здатність створювати медіапродукт;

ФК 5. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій для створення медіапродукту;

ФК 6. Здатність ефективно просувати створений медіа продукт.

5. Програмні результати навчання

ПРН 5. Планує власну роботу і бере участь у плануванні й координації роботи відділу, редакції, установи чи організації;

ПРН 7. Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійною продукцією;

ПРН 8. Використовує системні знання й сучасні методи впливу мас-медіа;

ПРН 9. Використовує знання про основні періоди становлення і розвитку друкованих ЗМІ, радіо, телебачення, інформативних, інтернет-ЗМІ в Україні й за кордоном;

ПРН 11. Застосовує прийоми посилення ефективності текстів різних жанрів у різних ЗМІ на різні теми;

ПРН 12. Застосовує знання редакційно-видавничого процесу та його основних етапів;

ПРН 14. Застосовує знання типології й особливостей основних жанрів у різних ЗМІ, форми їх подачі;

ПРН 15. Готує контент для будь-якого виду ЗМІ, виходячи з його специфіки;

ПРН 16. Застосовує знання про сучасні комунікативні технології;

ПРН 17. Застосовує у практичній діяльності інформацію про основні періоди розвитку і напрями журналістської науки, її складники й понятійний апарат.

6. Організація навчання

Обсяг курсу 270 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	-
самостійна робота	360 год.

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-й семестр	061 Журналістика	4 рік	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	самоств.роб.
У друкованих засобах масової інформації Змістовий модуль 1. Методика створення журналістських творів Тема 1. Елементи журналістських творів. Тема 2. Принципи і методи побудови журналістських творів. Тема 3. Зображально-виражальні засоби журналістської творчості. Тема 4. Основні поняття журналістської майстерності.	-	-	90
Змістовий модуль 2. Інформаційні жанри журналістики Тема 5. Моделі побудови інформаційних матеріалів. Тема 6. Огляд: види і способи створення. Тема 7. Методичні засади підготовки статті. Тема 8. Репортаж на сторінках друкованих ЗМІ.	-	-	90
Змістовий модуль 3. Аналітичні жанри в пресі Тема 9. Аналітичні жанри журналістики. Тема 10. Цінність коментаря. Тема 11. Жанрова особливість інтерв'ю: діалогічний характер. Тема 12. Складові майстерності розмови з опитуваним.	-	-	90
Змістовий модуль 4. Художньо-публіцистичні жанри друкованих ЗМІ Тема 13. Художньо-публіцистичні жанри	-	-	90

преси. Тема 14. Сатиричні жанри друкованих ЗМІ. Тема 15. Публіцистичні і художні прийоми та засоби відображення в малюнку.			
На радіо: Змістовий модуль 1. Засади функціонування радіо. Тема 1. Особливості програмування, форматування та типи радіопрограм. Тема 2. Особливості сприймання радіопрограм. Тема 3. Жанри радіожурналістики.	-	-	90
Змістовий модуль 2. Інформаційне радіомовлення Тема 4. Інформаційні жанри радіомовлення. Тема 5. Радіорепортаж: різновиди. Тема 6. Радіоінтерв'ю: специфіка створення.	-	-	90
Змістовий модуль 3. Аналітичні жанри радіомовлення Тема 7. Специфіка аналітичних радіожанрів. Тема 8. Радіоогляд: жанрові ознаки. Тема 9. Радіокоментар і радіобесіда.	-	-	90
Змістовий модуль 4. Художньо-публіцистичні жанри радіомовлення Тема 10. Основні ознаки художньо-публіцистичних радіожанрів. Тема 11. Радіонарис: предмет і жанрові ознаки. Види радіонарису. Специфічні риси радіонарису. Зображально-виражальні засоби радіонарису. Тема 12. Радіокомпозиція. Тема 13. Радіофільм і радіодрама: жанрові	-	-	90

ознаки.			
<p>На телебаченні: Змістовий модуль 1. Телебачення спосіб масової комунікації: засади функціонування Тема 1. Програмування, форматування та типи телепрограм. Тема 2. Правові особливості телекомунікації.</p>	-	-	90
<p>Змістовий модуль 2. Інформаційне телемовлення Тема 3. Жанри сучасного телемовлення. Тема 4. Журналістські амплуа в програмі новин. Тема 5. Телевізійний репортаж і кореспонденція. Тема 6. Телевізійне інтерв'ю як базовий журналістський жанр.</p>	-	-	90
<p>Змістовий модуль 3. Аналітичні жанри телебачення Тема 7. Особливості створення підсумкової щотижневої програми. Тема 8. Особливості публіцистичного виступу в кадрі: структура, стилістика, вимоги до телемонологу. Тема 9. Телевізійний діалог: бесіда, дискусія, ток-шоу.</p>	-	-	90
<p>Змістовий модуль 4. Художньо-публіцистичні жанри телемовлення Тема 10. Основні ознаки художньо-публіцистичних жанрів телевізійної журналістики. Тема 11. Телевізійний нарис як жанр художньої телепубліцистики. Тема 12. Телевізійний есей як жанр екранної публіцистики. Тема 13. Телевізійний</p>	-	-	90

фільм як синтез усіх телевізійних жанрів.			
У пресслужбах: Змістовий модуль 1. Планування та організація діяльності прес-служби Тема 1. Організація роботи комунікативної складової організації Тема 2. Правові особливості пресслужб.	-	-	90
Змістовий модуль 2. Робота із партнерами та замовниками інформації, вітчизняними та зарубіжними інформагентствами Тема 3. Інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю.. Тема 4. Співпраця з інформагентства та партнерами.	-	-	90
Змістовий модуль 3. Створення інформаційних матеріалів, підбірка тематичних матеріалів для медіа Тема 5. Канали розповсюдження в медіа офіційних повідомлень; Тема 6. Пресрелізи, пресанонси, прескіт, інформаційно-новинні жанри, відеоматеріали заяви і теле-, фото- і аудіоматеріалів для ЗМІ.	-	-	90
Змістовий модуль 4. Інформаційні майданчики Тема 7. Робота веб-прес- офісу. Тема 8. Види моніторингу публікацій у ЗМІ.	-	-	90
На інтернет-ресурсах: Змістовий модуль 1. Рекламна діяльність у ЗМІ Тема 1. Організація роботи на сайті(онлайн-видання).	-	-	90

Тема 2. Рекламна стратегія медіа.			
Змістовий модуль 2. Жанрове різноманіття на інтернет-ресурсах Тема 3. Інформаційні жанри. Тема 4. Аналітичні та художньо-публіцистичні жанри, особливості їх побудови.	-	-	90
Змістовий модуль 3. Створення інформаційних матеріалів, підбірка тематичних матеріалів для медіа Тема 5. Принципи редакторської діяльності до підготовки й оприлюднення контенту. Тема 6. Різні форми подачі матеріалів: мультимедійна стаття, журналістська стаття у форматі стор елінгу, відеоподкаст, слайд-шоу.	-	-	90
Змістовий модуль 4. Специфіка користувачької аудиторії сайту та методи її вивчення Тема 7. Аудіо- та відеоформати, анімаційні, музичні формати, слайд-шоу, flash-презентації, інфографіка.	-	-	90
Загальна	-	-	360
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль здійснюється факультетський керівником-методистом, керівниками-методистами за фахом протягом проходження студентами практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Оцінювання результатів здійснюється з урахуванням таких критеріїв: - вчасне подання звіту з практики – 5 балів; - правильність оформлення документації – 5 балів; - характеристика з місця практики – 10 балів; - ведення щоденника – 15 балів; - публікації: тематика, оригінальність – 50 балів; - належне виконання редакційних завдань – 15 балів.		
Вимоги до практичної	За час практики студент повинен: <i>У друкованих засобах масової інформації:</i>		

(творчої) роботи	<p>1. Створити й опублікувати не менше шести матеріалів інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних жанрів.</p> <p>2. Спробувати себе як коректор чи літературний редактор.</p> <p>3. Проаналізувати роботу редакції за період практики. Внести пропозиції щодо вдосконалення журналістських матеріалів.</p> <p><i>На радіо:</i></p> <p>1. Створити не менше шести радіоматеріалів інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних жанрів, або два радіонариси чи радіофільми.</p> <p>2. Спробувати себе як випусковий редактор у випусках новин, або сценарист, або режисер.</p> <p>3. Проаналізувати роботу редакції за період практики. Внести пропозиції щодо вдосконалення журналістських радіоматеріалів.</p> <p><i>На телебаченні:</i></p> <p>1. Створити не менше шести телевізійних матеріалів інформаційних та аналітичних жанрів, або два телевізійних нариси чи фільми.</p> <p>2. Спробувати себе як випусковий редактор у випусках новин, або сценарист, або режисер.</p> <p>3. Проаналізувати роботу редакції за період практики. Внести пропозиції щодо вдосконалення журналістських телематеріалів.</p> <p><i>У пресслужбах:</i></p> <p>1. Підготувати пресрелізи, заяви і теле-, фото- і аудіоматеріалів для ЗМІ;</p> <p>2. Здійснювати оперативне розповсюдження в медіа офіційних повідомлень;</p> <p>3. Підтримка робочих контактів з головними редакторами ЗМІ, відомими журналістами, впливовими експертами та лідерами думок;</p> <p>4. Участь у підготовці та проведенні офіційних візитів і робочих поїздок керівників своєї установи (організації, компанії);</p> <p>5. Проведення моніторингу.</p> <p><i>На інтернет-ресурсах:</i></p> <p>1. Знати специфіку рекламної діяльності сайту (онлайн-видання);</p> <p>2. Оперативно готувати для потреб сайту журналістські матеріали про події в усіх жанрах;</p> <p>3. Уміти оперативно редагувати журналістські матеріали;</p> <p>4. Створити «портрет користувачів» сайту за різними категоріями (вік, стать, актуальна інформація, географія тощо).</p>
Практичні заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної журналістської діяльності студентів протягом визначеного періоду.</p> <p>Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена програмою практики, здається студентами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики. Залік є підсумковою формою перевірки результатів виконання студентами завдань практики.</p> <p>Звіт з практики захищається студентом-практикантом при комісії, призначеній завідувачем кафедри, до складу якої входять факультетський керівник-методист практики, керівники-методисти за фахом і, за можливості, від баз практики.</p>

	<p>Термін засідання комісії із захисту практики встановлюється факультетським керівником-методистом практики і узгоджується з завідуючими кафедрами, завідувачем відділу виробничої (навчальної) практики, проректором.</p>
<p>8. Політика дисципліни</p>	
<p>Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвиткові їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Практика майбутніх журналістів здійснюється на основі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (затверджено наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93), «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (затверджено наказом Міністерства освіти України від 02.06.1993 р. № 161), Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (схвалено на засіданні Вченої ради Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника від 26 березня 2013 р., № 3) та інших нормативних документів, що регламентують практичну підготовку майбутніх фахівців.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності регулюється Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%96%D1%8E-%D0%B7-%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%8C-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf) та Кодексом честі університету (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%9F%D0%9D%D0%A3-2021.pdf)</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Спілкування з викладачами (керівником практики від університету) здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем). Викладачі (керівники практики від університету) щотижня проводять консультації, графік яких додатково повідомляється студентам під час настановної конференції.</p>	
<p>9. Рекомендована література</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Література</i></p> <p><u>Друковані ЗМІ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / В. Й. Здоровега: Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с. 2. Капон Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед прес / Капрон Рене Дж. – К.: Видавничий дім: «Києво–Могилянська Академія», 2005. 	

3. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: Навчальний посібник / Нерух О. – Х.: Світ дитинства, 2000.
4. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом па 1 січня 2001 р. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
5. Почепцов Г. Г. Інформаційні війни / Почепцов Г. – К.: Ваклер: Рефлбук, 2000. – 576 с.
6. Приступенко Т. О. Деякі аспекти етичної діяльності вітчизняних журналістів під час виборчих баталій / Т. О. Приступенко // Публіцистика і політика : зб. наук, праць / за ред. проф. В. І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
7. Українське законодавство засоби масової інформації / Підготовлено Програмою правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа. – К., 2004.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.cir.org>. («Columbia Journalism Review»).
2. <http://www.fair.org>. («Fairness and Accurasy in Reporting»).
3. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
4. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис «І»).
5. <http://www.mediachannel.org>. («Media Channel»).
6. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation).
7. <http://www.mediakrytyka.info> («Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).
8. <http://www.presswise.org.uk>. («Press Wise Trust»).
9. <http://post.semiotics.ru/> (Сайт семіотики).
10. <http://lamp.semiotics.ru/index.htm> (Семіотико–культурологічний журнал «Зелена лампа»).
11. <http://www.telekritika.kiev.ua/> (Інтернет-видання «Телекритика»).
12. <http://yanko.lib.ru/gum.html> (Бібліотека Слави Янко).

Радіо

1. Хлисту́н Г. Ю. Система саморегулювання преси в європейському регіоні // Публіцистика і політика // Зб. наук. пр. Вип. 3. – К.: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Інститут журналістики, 2002. – С. 74-83.
2. Вальтер фон Ла Рош Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник. К., 2005. 229 с. С.61-62.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
4. Михайлин Г.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид 3-є доп. і поліпш. К., 2003. 284 с.

Інформаційні ресурси

1. www.gumer.info/bibliotek_Buks/Gurn/Lazut/3_.php
2. <http://www.lib.ua-ru.net/inode/40135.html>.
3. www.mediakrytyka.info/drukovani/merezheva-etyka-zhurnalistiv.html

Телебачення

1. Андрущенко М. Ю. Іміджеві імперативи українського телебачення : монографія / Марія Андрущенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Щек, 2008.
2. Бугрим В. В. Журналіст на телеекрані / В.В. Бугрим. – К., 2000.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / Зігфрід Вайшенберг ; За

загал. ред. В. Ф. Іванова. – К. : АУП, 2004.

4. В епіцентрі подій – журналіст / Упоряд. В. Чамара, В. Іншаков. – Д. : Журфонд, 2005.
5. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс ; пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008.
6. Шаповал Ю. Г. Телевізійна публіцистика: методологія, методи майстерності / Ю. Г. Шаповал. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 2002.
7. Ширман Р. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р. Ширман. – К., 2004.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-видання «Телекритика» [Електрон. ресурс].– Режим доступу:URL: <http://www.telekritika.ua>[www.gumer.info /bibliotek_Buks/Gurn/Lazut/3](http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Gurn/Lazut/3)
2. <http://www.lib.ua-ru.net/inode/40135.html>.
3. www.mediakrytyka.info/drukovani/merezheva-etyka-zhurnalistiv.html

Пресслужби

1. Антонюк А. С. Характеристики якісного веб-сайту / А. С. Антонюк, Н. Р. Пасічник // Сучасні комп'ютерні інформаційні технології : матеріали V Всеукраїнської школисемінару молодих вчених і студентів (Тернопіль, 22–23 травня 2015 р.). – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 81–82.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навчальний посібник / З. Вайшенберг / За заг. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія української преси, 2004. – 262 с.
3. Капрон, Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс: професійний порадник / Пер. з англ.. А.Іщенко. — К, 2005. — 158 с.
4. Ковальчук С. В. Рекламний менеджмент : навч. посіб. / С. В. Ковальчук, Р. В. Бойко, А. В. Корюгін. — Львів : Новий Світ-2000, 2019. — 270 с. + Гриф МОН. <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=SuSDU.BibRecord.71305>

Інтернет-ресурси

1. Гол Дж. Онлайн-журналістика [пер. з англ. К. Булкін] / Дж. Гол. – К.: «К.І.С.», 2005. – 344 с.
2. Городенко Л.М. Типологія Інтернет-видань / Л. Городенко // Друкарство. – 2004. - №5. – С. 25-28.
3. Дмитрів Л. Якість текстового контенту сайту з погляду редактора / Л. Дмитрів // Вісник Книжкової палати. – 2014. – № 9. – С. 10–12.
4. Крейг Р. Інтернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; перекл. з англ. А. Іщенко. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 324 с.
5. Мащенко І. Г. Енциклопедія електронних мас-медіа : у 2-х т. / І. Г. Мащенко – Запоріжжя : Дике Поле. Т. 2: Термінологічний словник основних понять і виразів: телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо, 2006. – 512 с.
6. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет / М. Стівенс. – К.: Києво-Могилянська академія, 2008. – 407 с.

Викладач Шотурма Наталія Володимирівна